

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) PhD

Спеціальність – 035 «Філологія»

Галузь знань – 03 «Гуманітарні науки»

Форма навчання – денна, заочна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура дисципліни
4. Теми лекційних та семінарських занять
5. Самостійна робота
6. Методи навчання
7. Система оцінювання курсу
8. Ресурсне забезпечення
9. Контактна інформація
10. Політика навчальної дисципліни
11. Програмові вимоги

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія і методологія науки
Освітньо-професійна програма	«Філологія»
Спеціалізація	-
Спеціальність	035 «Філологія»
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий) PhD
Статус дисципліни	Обов'язкова / Цикл загальної підготовки
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Викладач	Дойчик Максим Вікторович
Контактний телефон викладача	0955702451
Е-mail викладача	maksym.doichuk@pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться щопонеділка на кафедрі філософії, соціології та релігієзнавства з 13.00 до 15.00 в ауд. 503 (г.к.). Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням Viber (+380955702451).
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
2. Опис дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Філософія і методологія науки» передбачає засвоєння основних тенденцій розвитку науки, критичне осмислення подій та явищ наукового життя, використання філософської рефлексії для формування власної наукової світоглядної парадигми. Курс орієнтований на формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» розуміння основних філософсько-світоглядних проблем розвитку науки, як галузі філософського знання; вивчення основ наукової культури та специфіки наукової діяльності вченого-дослідника, знання і розуміння яких породжує вміння надавати професійну оцінку явищам і подіям наукового життя, а також формувати методологію власного наукового дослідження у відповідності до сучасної парадигми наукового знання.</p> <p>Головною метою курсу «Філософія і методологія науки» є: ознайомлення здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» із значенням філософії для формування наукових знань, особливостями наукового пізнання та можливостями застосування у ньому філософської методології; особливостями формування та розвитку найбільш значущих світоглядних ідей впродовж усіх етапів розвитку людської цивілізації, які вплинули на розвиток науки.</p> <p>Завдання курсу:</p> <p>поглиблення знань про: зміст та місце філософії та методології науки як форм раціонального пізнання в системі духовного осягнення світу людиною, їхню сутність, предмет, функції і специфіку взаємовідношення та співвідношення та іншими формами суспільної свідомості; історію розвитку та становлення філософського осягнення науки і її сучасні тенденції; головні напрями сучасної філософії та методології науки; основні філософські проблеми науки та шляхи їх розв'язання.</p> <p>формування умінь: аналізувати складні суспільні явища в контексті розвитку світу, суспільства, людини, соціокультурних обставин; чітко формулювати об'єкт, предмет, мету,</p>	

наукове завдання та завдання дисертаційного дослідження, положення, що виносяться на захист, логічно відстоювати та обґрунтовано захищати власну точку зору; свідомо використовувати наукову методологію у своїй дослідницькій діяльності; використовувати загальні філософські принципи й положення, отримані навички творчого мислення під час проведення дисертаційних досліджень; організувати інформаційний пошук, опрацювати теоретичні джерелами, скласти бібліографічну базу власного дослідження, коректно здійснювати процедуру посилання; вдосконалювати навички наукового пошуку, застосування філософських, загальнонаукових методів під час виконання науково-дослідних завдань за обраною темою дисертації.

Компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність ідентифікувати та розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності й пропонувати наукові та прикладні підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і методологій, класичних і новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вміти на основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН 9. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень.

ПРН 12. Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

3. Структура дисципліни			
№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Філософія і методологія науки: основне коло проблем	Філософія як теоретична основа світогляду. Співвідношення філософії та науки. Особливості наукового пізнання в порівнянні з міфологічним, релігійним, філософським, мистецьким, повсякденним. Наука, її сутність та генеза. Предмет курсу «Філософія і методологія науки». Основні філософсько-методологічні підходи до визначення науки. Основні функції науки.	Підготовка конспекту (змістовних тез) з теми під час лекції та самостійні доповнення з джерел. Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Тестування.
2.	Тема 2. Основні етапи розвитку науки	Головні підходи до виникнення науки. Переднаука як феномен традиційних культур. Формування науки Нового часу: передумови та характерні риси. Наука в сучасному суспільстві.	Підготовка конспекту (змістовних тез) з теми під час лекції та самостійні доповнення з джерел. Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Тестування.
3.	Тема 3. Гносеологія та проблеми наукового пошуку	Особливості різних видів пізнання. Наука як процес пізнання. Специфічні риси наукового пізнання. Проблема суб'єкта та об'єкта наукового пізнання. Характеристика наукового знання. Основні засади наукового дослідження. Структура наукового знання. Класифікація наук, їх специфіка й міждисциплінарна взаємодія. Поняття наукового методу і методології науки. Емпіричний та теоретичний рівні наукового дослідження. Методи емпіричного та теоретичного дослідження.	Підготовка конспекту (змістовних тез) з теми під час лекції та самостійні доповнення з джерел. Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Тестування.
4.	Тема 4. Наука як рушійна сила суспільного прогресу. Етика науки	Наука як рушійна сила суспільного прогресу. Поняття і сутність наукової революції. Наукова раціональність, етапи її розвитку. Етика як наука про мораль. Моральний вибір і моральна відповідальність. Професійна відповідальність ученого. Академічна доброчесність.	Підготовка конспекту (змістовних тез) з теми під час лекції та самостійні доповнення з джерел. Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Тестування.

4. Теми лекційних та семінарських занять

Тема	Кількість год.		
	лекції	сем. заняття	сам. роб.
Тема 1. Філософія і методологія науки: основне коло проблем.	4	2	12
Тема 2. Основні етапи розвитку науки.	6	4	20
Тема 3. Гносеологія та проблеми наукового пошуку.	6	2	16
Тема 4. Наука як рушійна сила сучасного прогресу. Етика науки.	4	2	12

			ЗАГ.:	20	10	60
5. Самостійна робота						
Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Світова філософія як школа думки» складається з різних видів:						
<ol style="list-style-type: none"> 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарських занять); 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання; 3) виконання індивідуального завдання. 						
6. Методи навчання						
За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Світова філософія як школа думки» використовуються наступні методи навчання:						
Методи		Характеристика				
Методи навчання		Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (проблемно-тематична дискусія, диспут, бесіда, лекція, семінар), проблемні запитання, презентації, методи творчого пошуку, методи дистанційного навчання.				
Методи оцінювання		Усне та письмове опитування, самостійна робота (презентація проєктних завдань), тестовий контроль, підсумковий контроль				
7. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання курсу		<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень аспірантів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів. Під час 5 аудиторних занять передбачене проведення тестування (максимум 30 балів). Оцінюється робота на 5 семінарських заняттях упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 30. За кожне відвідане лекційне заняття аспірант отримує один бал. У підсумку максимальна кількість балів за відвідані лекційні заняття може становити 10 балів. При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення аспірантів (бали), набрані на поточному оцінюванні, контрольному тестуванні під час аудиторних занять (30 балів), при виконанні індивідуальних завдань (індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертаційного дослідження – 10 балів) для самостійної роботи, а також бали, отримані за відвідування лекцій (10 балів).</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється аспіранту за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, відвідування лекцій, підсумкову контрольну роботу, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до екзамену передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність аспіранта на заняттях (у тому числі на лекційних), активність аспіранта під час семінарських занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими</p>				

	<p>мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат.</p> <p>Аспірант, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку аспірант користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2.</p> <p>Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне екзаменаційне тестування.</p>		
Критерії оцінювання	<p>«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p>		
Шкала оцінювання: національна та ECTS	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики для заліку
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	
	50 – 59	E	задовільно
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
			не зараховано з можливістю повторного

				складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	<p>Обов'язковим є написання однієї контрольної роботи. Результат роботи оцінюється максимально - 5 балів.</p> <p>Контрольна робота – охоплює матеріал лекційних тем. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 80 хв. (в межах семінарського заняття) / або у дистанційній формі із використанням тестових технологій.</p> <p>Структура тесту: Загальна кількість питань - 40; На одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>Контрольна робота максимально оцінюється у 5 балів. При цьому, 5 балів виставляється, коли усі питання розкриті повністю, наведені конкретні приклади описаних понять та феноменів з ґрунтовним аналізом їх характерних особливостей. 4 бали – питання розкриті не в повній мірі, з мінімальною кількістю прикладів та характерних особливостей, проте аспірант дав відповіді на всі питання. 3 б. - аспірант не дав відповідь на два питання, проте дав часткові відповіді на решта питань 2 б. виставляється аспіранту, який не відповів на жодне питання контрольної роботи або не розкрив зміст жодного із питань.</p>			
Семінарські заняття	<p>Робота на семінарських заняттях оцінюється за наступними критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - присутність на занятті та підготовлений конспект згідно плану практичного заняття - 1 бал; - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. <p>Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття.</p> <p>В межах 5 запланованих семінарських занять є обов'язковою 1 (одна) усна відповідь.</p>			

Лекційні заняття	За кожне відвідане лекційне заняття аспірант отримує один бал. У підсумку максимальна кількість балів за відвідані лекційні заняття може становити 10 балів.
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Окремою формою індивідуальної науково-дослідної роботи аспіранта з курсу «Філософія і методологія науки» є розробка наукової складової дисертаційної роботи, методологічне обґрунтування вибору теми дисертації з обраної спеціальності, визначення актуальності, новизни, стану розробки вказаної проблеми, опис основних принципів і методів дослідження, обговорення такого проекту на семінарському занятті. У проекті має бути відображено авторське визначення об'єкта, предмета, мети і основних завдань дослідження, розкрито його методологічні принципи, а також те, що дає досліднику застосування тих чи інших методів при розв'язанні основних завдань дослідження. У проекті також слід вказати філософські категорії, які використовуватимуться при розробці досліджуваної проблеми. Якщо автор дисертації розробляє новий метод дослідження, потрібно дати його філософське обґрунтування і розкрити методологічну значущість для відповідної галузі науки. У проекті наприкінці потрібно вказати список використаних праць, в змісті яких йдеться про методи дослідження обраної теми. Підготовлений проект може бути використаний при написанні вступу до дисертації. Виконаний проект подається викладачу курсу «Філософія і методологія науки» (maksym.doichuk@pnu.edu.ua) та у відділ аспірантури до середини жовтня поточного семестру. Індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертаційного дослідження оцінюється максимум у 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав аспірант. Аспірант допускається до підсумкового контролю (екзамен) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50). Аспірант, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку аспірант користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне екзаменаційне тестування.
Підсумковий контроль	Екзамен (1 сем.) Форма здачі: письмово (тест).

8. Ресурсне забезпечення

Рекомендовані літературні джерела

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. осв. політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К. : Таксон, 2016. 234 с.

3. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії: (Західноєвропейський контекст). К. : Тандем, 2000. 416 с.
4. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії: підручник. К. : Либідь, 2001. 408 с.
5. Дойчик М. В. Ідея гідності в історії європейської філософії [Текст]: монографія. Видання 2-ге, доповнене. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2018. 394 с.
6. Історія філософії [Текст]: словник за заг. ред. В. І. Ярошовця. . К. : Знання України, 2006. 1200с.
7. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім.С.Кузнеця, 2017. 172 с.
8. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 184 с. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с
9. Ратніков В.С. Основи філософії науки і філософії техніки: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2012. 291 с.
10. Рассел Б. Історія західної філософії. К. : Основи, 1995. 759 с.
11. Філософія та методологія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 223 с.
12. Філософія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І., Чуйко В.Л. та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
13. Філософія науки. Навчальний посібник / Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2017. 588 с.
14. Філософія науки: навчальний посібник: [Електронне видання] / Кузь О.М., Чешко В.Ф. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
15. Хостантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 188 с.
16. Doichyk M. Cultivating dignity in Jean-Jacques Rousseau's social-ethical conception: gender aspect. *Вісник Прикарпатського університету. Філософські науки*. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. Випуск 21. С.16-22.
17. Doichyk M. Protestant view on Human Dignity from the perspective of Max Weber's methodological individualism: social potential. *Релігія та Соціум: міжнародний часопис*. 2018. № 1-2 (29-30). С. 71–77.
18. Doichyk M, Doichyk O. The Idea of Dignity in Contemporary Scientific Discourse. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*, 2019. 2 (2). P. 3 – 12.
19. Doichyk, M., & Doichyk, O. (2021). Epistemological Premises for the Concept of Dignity in John Locke's Philosophical Discourse. *Epistemological Studies in Philosophy, Social and Political Sciences*, 4(1), 3-12.

Інформаційні ресурси

1. Білоус Т. Філософія науки у системі сучасної освіти: філософія конкретних наук та філософія експерименту. *Філософська думка*. Київ, 2013. № 5. С. 113 – 123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Philos_2013_5_15
2. Владленова І. В. Розвиток позитивістської традиції в філософії науки. *Гілея : науковий вісник*. 2014. Вип. 88. С. 103 – 111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_88_27
3. Гейко С. М. Соціологія знання та науки в контексті філософії науки. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Теорія культури і філософія науки*. 2012.

- № 995, вип. 46. С. 114 – 117. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhITK_2012_995_46_26
4. Гейко С. М. Соціально-філософські виміри науки: історичний розвиток соціалізації науки та сучасні параметри наукової професії. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія : Теорія культури і філософія науки. 2013. № 1057, Вип. 49 (1). С. 23 – 25. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhITK_2013_1057_49%281%29_6
5. Добронравова І. С. Філософія науки. Підручник для аспірантів [Електронний ресурс]. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/PhN/zmist.htm>
6. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І, Петрущенков С. П., Шашкова Л. О. Філософія науки. Київ, 2002. [Електронний ресурс]. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Dobr/zmist.html>
7. Книш І. В. Гуманітарні та природничі науки в постнекласичній освіті. Філософія науки: традиція та інновації. 2013. № 2. С. 25 – 33. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/FilosNauk_2013_2_5.
8. Лауга О. Д. Співвідношення науки та філософії в контексті філософії науки. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Теорія культури і філософія науки. 2013. № 1057, вип. 49 (1). С. 36 – 39. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhITK_2013_1057_49\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhITK_2013_1057_49(1)_9)
9. Поліщук, О. П. Постнекласична наука: соціально-гуманітарний поворот. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2010. № 53. С. 3–7. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/4563>
10. Саух П. Ю. Феномен наукової школи в контексті реалій сучасної науки. Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл : проблеми, досвід, перспективи : зб. наук. праць. 2012. С. 44 – 51. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/18412>
11. Сидоренко Л. І. Філософія науки В. І. Вернадського. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. 2013. Вип. 3. С. 25 – 27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_FP_2013_3_7
12. Спиця Н. В. Філософія науки: від Нового часу до сьогодення Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2012. Вип. 49. С. 152 – 158. URL http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgzdia_2012_49_17
13. Бібліотека ПНУ <http://lib.pnu.edu.ua/>

9. Контактна інформація

Викладач: Дойчик Максим Вікторович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та релігієзнавства.

Контактна інформація викладача: +380955702451; maksym.doichyk@pnu.edu.ua

Консультації проводяться щопонеділка на кафедрі філософії, соціології та релігієзнавства з 13.00 до 15.00 в ауд. 503 (г.к.). Онлайн консультації також можуть проводитись з використанням Viber (+380955702451). Аспірантська академічна група у Viber.

10. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

	<ul style="list-style-type: none"> • Положення про запобігання академічному плагиату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника . • Положення про запобігання академічному плагиату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. • Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. • Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5).</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням:</p>

	https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019).</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
11. Програмові вимоги	
<p>«Культурою розуму є філософія» (Цицерон)</p> <p>«Май мужність користуватись власним розумом» (І. Кант)</p>	
<p>Для іспиту аспірант повинен знати зміст програмових розділів і тем навчального курсу, відповідно до яких пропонується основний перелік питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Філософія як теоретична основа світогляду. • Співвідношення філософії та науки. Особливості наукового пізнання в порівнянні з міфологічним, релігійним, філософським, мистецьким, повсякденним. • Основні функції науки. • Періодизація становлення наукових знань. • Загальна характеристика східної «протонауки». • Формування наукових знань у період Античності. Досократівський етап в старогрецькій філософії. Класична доба античної філософії (софісти, Сократ, Платон, Арістотель). Елліністична і римська філософія (епікуреїзм, стоїцизм, скептицизм, неоплатонізм). • Особливості розвитку наукової думки в Європі за доби Середньовіччя. • Відродження та Реформація як ідеологічна передумова розвитку науки Модерну. • Становлення класичної науки Нового часу (Модерну). Евристичний потенціал філософії Ф. Бекона, Р. Декарта, Дж. Локка, Т. Гоббса, Б. Спінози та ін.). Філософські ідеї мислителів-просвітників (Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо, Й. Гердер та ін.). Класична німецька філософія: джерела та суттєві риси. Філософські системи І. Канта, Й. Фіхте, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, Л. Фюєрбаха. • Виникнення та особливості розвитку філософії науки в другій половині XIX-XX ст. Некласична парадигма мислення. Оновлення класичних традицій: неокантіанство, неогегельянство. Марксизм як філософська течія. Виникнення неокласичних течій. Принцип ірраціоналізму. Філософія життя. Психоаналітична філософія. Прагматизм. Позитивізм і його стадії. Феноменологія. Герменевтика. Філософська антропологія. Екзистенціалізм. Еволюція релігійної філософії XX ст. (неотомізм, персоналізм, тейярдизм). • Специфіка постнеокласичної науки. Сучасна філософія: суттєві риси, провідні тенденції, основні течії. Структуралізм. Постмодернізм. • Поняття «пізнання» та його види. • Чуттєве і раціональне у пізнанні. • Поняття «знання». Види знання. • Проблема істини у пізнанні. 	

- Структура наукового пізнання.
- Основні форми теоретичного рівня наукового пізнання.
- Методи і прийоми наукового дослідження.
- Емпіричний рівень дослідження, його методи.
- Методи теоретичного дослідження, можливості їх використання.
- Особливості наукового дослідження як творчого процесу. Евристика.
- Суб'єктивний чинник та особливості його врахування в науковому дослідженні.
- Наука як рушійна сила суспільного прогресу.
- Етика науки.
- Поняття «прогрес» та «науково-технічний прогрес».
- Сутність поняття «наукова революція».
- НТР та її соціальні наслідки.
- Поняття «глобальні проблеми людства».
- Проблеми соціального прогнозування.
- Наукове осмислення проблем трансформації та розвитку українського суспільства.
- Моральний вибір і моральна відповідальність у науці.
- Академічна добросовісність: данина моді чи життєва необхідність?
- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника: мета, принципи, механізми дії.
- Філософський аналіз змісту текстів першоджерел.

Викладач

М.В. Дойчик